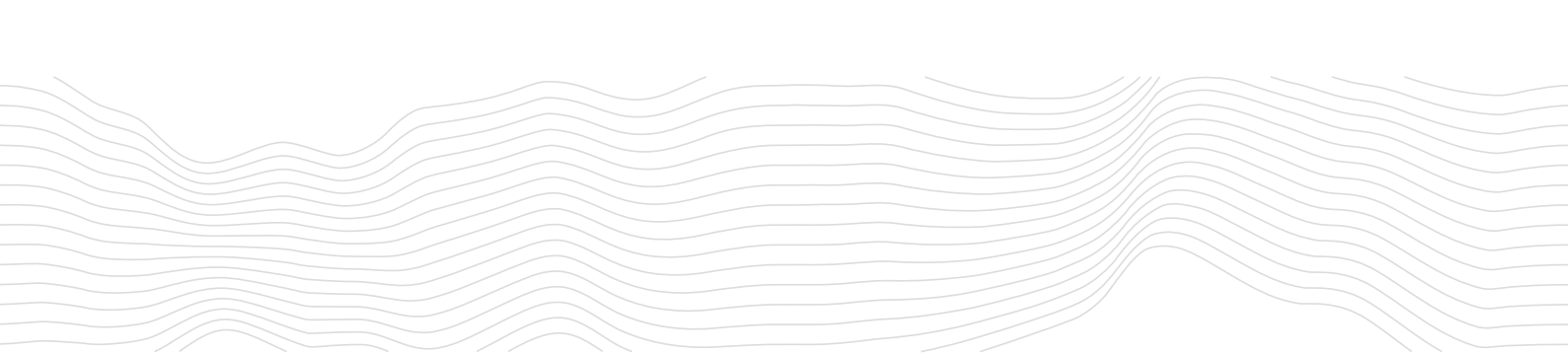

bybanen AS

Årsberetning 2022

Utarbeidet av Bybanen AS
SEPTEMBER 2023

bybanen
BERGEN LIGHT RAIL

Innhold

Organisasjonen

Innledning	3
Organisasjonsoversikt	4

Bedre by med Bybanen

Stø kurs mot en bedre by – med Bybanen	8
Med hjerte for levende byrom	10
Selv den minste lekkasje kan skape brudd i driften	12
Kollektivreisen øker i status med godt design	14
Et bilfritt liv ble lett med Bybanen	16
Byen vil omfavne Bybanen når den dekker hele byen	18
En applaus for innsatsen i 2022!	20

Styret

Styrets beretning for 2022	22
----------------------------	----

Årsregnskap 2022

Resultatregnskap	32
Balanse pr. 31. desember 2022	33
Kontantstrømoppstilling	35
Noter til regnskap	36
Revisors beretning	46

EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter	49
Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2022	54

Årsberetning 2022

Bybanen AS

Utarbeidet av Bybanen AS
September 2023

Design: April Reklame AS

Tekst: Bybanen AS og April Reklame AS

Foto: April Reklame AS og Morten Wanvik

2022 – et stort steg fremover på veien mot en bedre by

Et viktig 2022 er bak oss. Vi ser tilbake på et år hvor passasjertall returnerte til pre-pandemiske rekorder. Et år hvor den nye traseén til Fyllingsdalen knyttet Bergen by enda mer sammen. Et år hvor mangel på bybaneførere synliggjorde behovet for å fremme Bybanen som fremtidens arbeidsplass. Og hvor vi samtidig feiret at vår første lærling kom på plass, et startskudd for vår satsning på neste generasjon. Med unntak av noen midlertidige oppstartsutfordringer som følge av leveranseforsinkelse på våre nye vogner til linje 2, gikk Bybanen uten avbrudd gjennom hele året. Nå løfter vi blikket mot de neste årene. Vi skal fortsatt bevege Bergen mot et punktlig, forutsigbart kollektivtilbud, mot en mer sammenknyttet by, og mot et mer bærekraftig samfunn. Samtidig skal vi jobbe sammen mot nullutslippsmålene, i stø kurs mot 2030.

Takk for innsatsen!

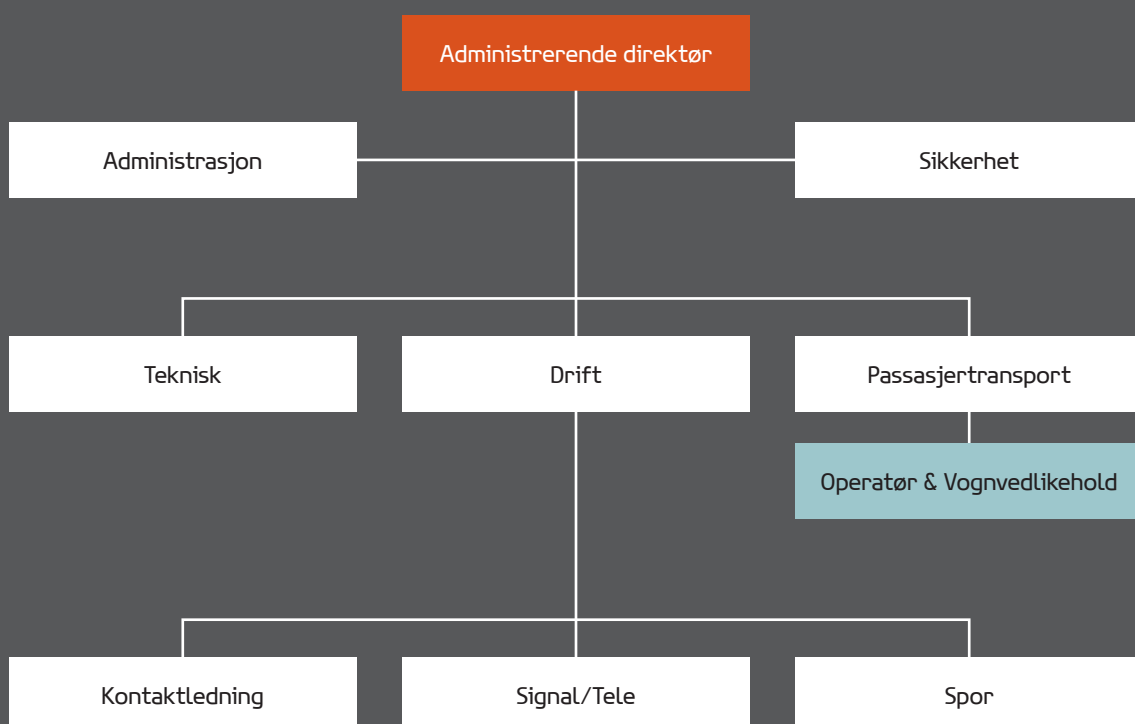
Sammen skaper vi en bedre by – med Bybanen.

Organisasjonsoversikt

Bybanen AS leverer attraktiv, smart og bærekraftig transport til Bergens befolkning. Her er en oversikt over organisasjonen og menneskene som jobber der:

Adelheid Nes
Administrerende direktør

Ansatte pr. 31.12.2022

	ADMINISTRASJON	SIKKERHET
Adelheid Nes Administrerende direktør	Geir Østerfeldt Økonomidirektør Karina Størksen Ingrid Herland Kari Størksen Erik Birkeland (Logistikk)	Eirik Grønstøl Sikkerhets- og kvalitetssjef
TEKNISK	DRIFT	PASSASJERTRANSPORT
Stein Dvergsnes Teknisk sjef Dag Madsen (Signal/Tele) Kjetil Sorum Nøstdal (spor) Aleksander M. Rødland (spor) Trygve Gulbrandsen (elektro) Stig Salbu (elektro) Espen Brandt (dataingeniør) Warren Eversley (bygg) Moeid Nasser (vogn) Nkechi Evelyn Ikwuka (FDV)	Marianne Røtnes Kramer Driftssjef Ole Skaatun	Christian Gamst Hårvik Leder Jimmy Schmincke Anne Garvik OPERATØR: TIDE BB VOGNVEDLIKEHOLD: STADLER
KONTAKTLEDNING	SIGNAL/TELE	SPOR
Erlend Garathun Formann Ørjan Kaarevik Espen Kjellesvik Geir Eikenes Annelin Hoff Remi Andersen	Steven Gjerde Formann Sven-Olav Frimann Nilsen Heine Aase Thomas Gassmann Per Tofte Abdullah Hairulla (lærling) Kristian Hellebø	Frode Risnes Formann Hans Gjerde Geir Rune Bjørgen Rolf Erik Frimann Nilsen Tore Boga Stephen Gulestøl Espen Rosnes Kristoffer André Kaland

A photograph of two women sitting on a wooden bench at a train station. The woman on the left has long red hair, is wearing a pink cardigan over a floral dress, and is holding a black suitcase and a small book. The woman on the right has short dark hair, is wearing a blue jacket over a pink top and white trousers, and is holding some papers. In the background, there is a train and a ticket machine. The image is overlaid with a large orange-to-red gradient on the left side and white wavy lines at the top.

Bedre by med Bybanen

Tettere by, grønnere by, vakrere by.
En levende, moderne og tilgjengelig by.
En by som sømløst blir større – og mindre.
Hvor mennesker lettere kan reise, og møtes.

Ja. Sammen skaper vi en bedre by – med Bybanen.

2022 I KORTE TREKK

- Bybanens linje 2 til Fyllingsdalen ble offisielt åpnet for drift!
- Bybanens ambisiøse bærekraftsstrategi ble vedtatt – og implementert.
- Passasjertallene returnerte til rekordnivåer som vi ikke har sett siden 2019.
- Første lærling kom på plass.

Tusen takk til alle som bidro til å bevege Bergen i 2022.

Stø kurs mot en bedre by – med Bybanen

Ett stort steg nærmere fremtidens infrastruktur. Fungerende administrerende direktør, Geir Østerfeldt, takker alle som bidro til å bevege Bergen enda lenger – i 2022.

●
Geir Østerfeldt
Fungerende administrerende direktør, Bybanen AS

Da er 2022 lagt bak oss – et år hvor Bybanen nok en gang bidro til å skape en tettere, grønnere og mer sammenknyttet by. Året bød på innholdsrike oppgaver og storslagne milepæler, men også noen utfordringer som måtte løses underveis. Dessuten var det flott å endelig kunne se passasjertallene vende tilbake til normalen etter pandemien.

Det er først og fremst en glede å meddele at vi er på stø kurs mot nullutslippsmålene våre. Vi har satt oss ambisiøse mål og jobber nå målrettet for å nå dem. Bybanens bærekraftsstrategi 2022-2025 ble endelig vedtatt i februar, og implementeringsarbeidet er godt i gang. I likhet med Vestland fylkeskommune skal Bybanen levere netto nullutslipp innen 2030. For å klare dette må vi fortsette å holde fokus på sosial bærekraft, og ha hele organisasjonen med oss på laget. Derfor har vi dette året utviklet vår helt egen hverdagsstandard – PULS. Denne beskriver hvordan vi jobber når vi er på vårt aller beste, en viktig standard som er skapt i samarbeid med de dyktige medarbeiderne våre.

Bybanen skal være en bedrift som satser på neste generasjon, og skaper arbeidsplasser for fremtiden. Vi er stolte av at Bybanen AS nå er blitt godkjent lærebedrift, og i 2022 kunne vi feire at vår første lærling innen fagfeltet signal/elektro kom på plass!

En viktig milepæl for Bergen by ble nådd i november, da Bybanens linje 2 til Fyllingsdalen offisielt åpnet.

Oppstarten gikk fint, selv om midlertidig mangel på bybanevogner og vognførere skapte noen utfordringer som måtte løses underveis. Konsekvensene av krigen i Europa har påvirket forsyningskjedene – og derfor ble leveransen av seks nye vogner forsinket frem mot åpningen. Vi møtte også på en utfordring med å ansette et tilstrekkelig antall vognførere, til tross for at operatør har jobbet utrettelig med nye rekrutteringsløp gjennom året. Vi vet at kansellerte vognløp skaper en mindre optimal reiseopplevelse for passasjerene våre. Prioriteringen for 2023 er derfor tydelig: Vi skal igjen levere bybaneproduksjon i Bergen med høy punktlighet og regularitet – og ikke minst den gode reisen for alle våre passasjerer. Og der er vi på god vei.

Vi har nådd mange viktige mål dette året. Bybanen er enda ikke ferdig bygget og sammen med Skyss og Bybanen Utbygging skal vi bevege Bergen i mange år fremover. Derfor har vi satt oss ett ambisiøst overordnet mål om å bidra til bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr. 11), og være det mest bærekraftige bybanesystemet i Europa. Det er en sann glede å jobbe sammen mot noe som er større enn oss selv. Og på veien skal vi skape gode reiseopplevelser og en sømløs hverdag for alle som bor i Bergen by.

Vi benytter anledningen til å takke våre medarbeidere og alle våre reisende for nok ett godt bybaneår!

– En viktig milepæl for Bergen by ble nådd i november, da Bybanens linje 2 til Fyllingsdalen offisielt åpnet.

Geir Østerfeldt, fungerende administrerende direktør

Vakrere by med Bybanen

Med hjerte for levende byrom

Da tiden som konsulent for Bybanens første byggetrinn ut mot Nesttun ga mersmak, fant arkitekten Solveig ut at hun ville være med videre på reisen. Nå er hun prosjektleder for reguleringsplanene for utbyggingen av traseén mot Åsane.

• **Solveig Mathiesen**
Prosjektleder for Bybanen, Plan- og bygningsetaten

– Ja, da jeg var med på å planlegge Bygetrinn 1 som konsulent i Norconsult, fikk jeg en unik innsikt i byggeprosessen fra makro til mikro. Så da anledningen bød seg, fant jeg ut at jeg ville jobbe med Bybanen på fulltid. Det er utrolig fint å bidra til å danne grunnlaget for en ny type mobilitet i Bergen by. Jeg er opptatt av at holdeplasser blir plassert på gode steder, med gode forbindelser – og på en måte som styrker livskvaliteten til dem som bor i områdene rundt.

Solveig har jobbet som kommunens prosjektleder for Bybanen i snart 10 år nå. For henne handler arbeidet aller mest om om å knytte bydeler og mennesker nærmere hverandre.

– Det er et krevende arbeid, men vi jobber mot målet om å skape gode, trygge reiser, samtidig som vi styrker byens befolkning med flere valgmuligheter for hvordan folk kan komme seg fra A til B. Og et punktlig kollektivtilbud med gode forbindelser, som Bybanen jo er, bidrar til å gjøre alle delene av Bergen by mer tilgjengelig for absolutt alle som bor her.

– Hva motiverer deg?

– Vel, jeg brenner for å skape levende byrom rundt traseén. Hver holdeplass skal være et universelt utformet, lettfinnelig sted hvor det er trygt å ferdes – og vakkert å tilbringe tid. For dette arbeidet handler om så mye mer enn hvor skinnene skal legges, det handler like mye om bymiljøet rundt dem.

Året 2022 ble et år med stort fokus på reguleringsplanene for traseén mot Åsane, og Solveig forteller at hun inspireres av den store satsningen på myke trafikanter langs linjen.

– Fotgjengere og syklistene blir virkelig godt ivaretatt i planene våre, og det er viktig. Når vi bygger gode fortau, sykkelveier og gangveier langs banen, åpner vi for at folk kan bevege seg på andre måter og møte hverandre på egne premisser. Jeg tror utbygging av Bybanen til Åsane vil bli en vesentlig berikelse for byen.

Tryggere by med Bybanen

– Selv den minste
lekkasje kan skape
brudd i driften

Franskmannen Arnaud har jobbet med togbaner og metroselskaper over hele Europa. Men da han ble tilbudt jobb i Stadler, flyttet han til Bergen med familien for å jobbe med vedlikehold av Bybanen.

●
Arnaud Colin
Site Manager, Stadler

– Jeg har alltid vært fasinert av kollektivtransport og hvordan man jobber i kulissene for å skape sømløse reiser. Jeg har jobbet med banesystemer i både Paris og Sveits, før Stadler spurte om jeg ville komme til Bergen i 2019. Bybanen er jo ikke i nærheten av 'storby-størrelse' enda, men nettopp derfor er det fint å jobbe med et banesystem som fortsatt er i litt startfasen.

– Hva vil du si er forskjellen mellom å jobbe med togbane i Sveits og bybane i Bergen?

– Gullstandarden for vedlikehold av banesystemer, uansett om det er light rails eller klassiske togbaner, er stort sett den samme over hele Europa. Så det meste er likt, men med lokale tilpasninger rundt kulturelle forskjeller og tekniske spesifikasjoner.

– **Alt må forsegles litt ekstra i Bergen**

Vognene til Bybanen produseres i Stadlers tyske fabrikk i Berlin. Bybanen ville likevel at vognene skulle tilpasses værforholdene i Bergen.

– Ja det var viktig at de tålte både fukt og kulde. Her i Bergen regner det jo mye, og selv den minste vanninntrengning kan skape brudd i driften. Derfor må alt være utrolig godt forseglet akkurat her, det gjelder selvsagt vognene også.

Selve Bybanen opererer med et 'fail-safe'-system, som kort fortalt betyr at om en kritisk del slutter å fungere, slår hele systemet seg av til 'trygg modus' til feilen er fikset. Men Arnaud forteller at dette er noe som svært sjelden skjer.

– Sikkerhet handler mye om kompetanse, og Stadler har bygget hundrevis av disse light rail-vognene som Bybanen har i bruk. Derfor er vedlikeholdsplanene for vognene også godt utviklet, og godt testet. Alle aktiviteter er planlagt i intervaller, med faste sykluser på når vi utfører sikkerhetssjekker. Derfor inspiseres sikkerhetssystemene hver 10 500 km, noe som tilsvarer gjennomsnittlig 6 uker i drift.

Utfordringen på Vestlandet er likevel at jobbmarkedet innen jernbane og banesystemer er lite, og Arnaud nevner at Stadler nå trenger å rekruttere nye talenter.

– Ja, vi ser et behov for å rekruttere nye industrimontører spesielt. Derfor har vi nå utviklet et læringsprogram i Stadler. Læretiden hos oss varer i to år, og deretter har du en trygg og spennende jobb i lang tid fremover. Så ja, jeg vil anbefale alle som er nysgjerrige på teknologi og banesystemer til å vurdere en karriere som industrimontør!

Kollektivreisen øker i status med godt design

Da industridesigner Sølvi Marie ble ansvarlig for Bybanens designprogram i 2006, oppdaget hun at utfordringen med å gi kollektivreisen økt status i Bergen by var en oppgave hun trivdes med. Etter mange års arbeid, har hun vært en viktig bidragsyter til at Bybanen nå fremstår som et tydelig urbant element i byrommet – uansett hvor i Bergen du hopper på.

●
Sølvi Marie Myrseth
Prosjekteringsleder for Design og Arkitektur, Bybanen Utbygging AS

– Designprogram er kanskje et litt vagt ord, men kort fortalt handler det om å finne alle prinsipper for hvordan Bybanen skal føye seg inn i byrommet, om form og funksjon, og brukernes opplevelse av Bybanen. Da snakker vi om alt fra grafisk profil og logo, farge- og materialbruk til holdeplassdesign, om vognenes eksteriør og interiør og prinsipper for landskapsarkitektur langs og rundt traseen.

– Hun forteller at det ikke var en selvfølge å få jobbe så grundig med design og utforming av kollektivtilbud på den tiden.

– Det var ikke vanlig, nei. Heldigvis hadde byens politikere vært på besøk i Frankrike og latt seg inspirere av hvordan light rail-linjene der hadde en identitet som var tett knyttet til byene. Så det bidro nok også til at vi fikk midlene vi trengte for å gjøre samme viktige jobb med Bybanen i Bergen.

Et løft for kollektivreisens rykte i Bergen

– Du sier at det å heve status for kollektivreisen var en viktig del av oppdraget når dere utformet designprogrammet, kan du utdype litt om det?

– Vel, vi visste at det å ta bussen ikke var så 'kult'. Vi skulle tiltrekke nye brukergrupper til kollektivtransporten. Og det var viktig å tilgjengeliggjøre Bybanen for alle.

– Hvorfor lyktes dere?

– Jeg tror det handler om flere ting. Det ble definert en rekke suksesskriterier. Vi satt brukeren i sentrum, jobbet aktivt med å skape den gode reise fra A til Å, og utformet et anlegg med langt høyere kvaliteter enn de eksisterende busstoppene. Fokus var på at dette tilbudet skulle forenkle passasjerens hverdag; være lett, enkelt, tilgjengelig og forutsigbart. Med trinnfri ombordstigning, ledelinjer, sanntidsinformasjon, kontrastfylt fargebruk og et tydelig, uniformt holdeplass-design, gjorde vi Bybanen tilgjengelig for mange som ikke hadde kunnet benytte kollektivtransport tidligere. Samtidig som vi gjorde kollektivreisen enklere, mer moderne og attraktiv for alle andre. Totalt sett tror jeg disse tingene i samspill gjør at Bybanen har blitt attraktiv å ta. Bybanen gir deg også muligheten til å oppleve byen på en helt ny måte. Den bringer litt storbyfølelse til Bergen by.

Det var svært givende å se at tverrsnittet av de reisende ble så mangfoldig; fra ung til gammel, skoleelever og menn i dress, rullestolbrukere og småbarnsfamilier.

2022 – et år med nye utfordringer

Året 2022 var preget av et intenst fokus på å ferdigstille linjen til Fyllingsdalen. En tidkrevende prosess, hvor Sølvi forteller at den underjordiske holdeplassen på Haukeland var en av oppgavene som spesielt bød på noen spennende utfordringer.

– Ja, hvordan skulle vi bevare Bybanens holdeplassidentitet, og sørge for at brukerne fant frem på en god måte når holdeplassen lå 30 meter under bakken? Løsningen ble å gjenscape noen visuelle elementer fra holdeplassene ellers. Jeg er fornøyd med at vi fikk plassert «Bybanens varde» - den «oransje skiven» godt synlig ved inngangene på bakkeplan. Samtidig klarte vi, til tross for et anlegg hovedsakelig bygget i betong, å bringe noe varme til det kalde bergrommet under jorden. Her ble lysdesign og fargerik kunst viktige elementer. Nå gleder jeg meg til å ta fatt på neste byggetrinn, og til å se hvordan Bybanen skal utvikle seg og leve videre, også i retning Åsane.

Bilfri by med Bybanen

Et bilfritt liv ble lett med Bybanen

Marianne Bekken er tobarnsmamma og medisinstudent. Hun har tatt lappen, men bruker den ikke. Det har vist seg at hverdagen uten bil går fint opp for medisinstudenten, nå når Oasen har fått bybanestopp like ved familiehjemmet i Fyllingsdalen.

●
Marianne Bekken
Medisinstudent, Fyllingsdalen

– Ja, jeg kan ikke spå fremtiden, men så langt er det bilfrie livet lettest, legger Marianne til.

– Vi tar heller Bybanen. Det har ikke passet seg verken praktisk eller økonomisk å skaffe meg bil. For meg tar det bare noen minutter å gå til stoppet på Oasen, og vi bor nærme flere bussholdeplasser. Men skal jeg til Haukeland, slik en medisinstudent ofte må i løpet av uken, tar jeg alltid Bybanen.

Samboeren hennes eier egen bil, men om hun skal noe alene med barna, forteller hun at det er både enkelt og billig å reise kollektivt.

– Jeg har jo periodekort, og barna reiser alltid gratis sammen med meg. Det hender at vi bruker min samboers bil hvis vi skal på familietur eller slike ting. Men da er det parkeringsmulighetene på stedet vi skal til, som avgjør om vi velger å kjøre.

Bybanen har jo ikke vært der så lenge, hvordan ble det å få den til Fyllingsdalen?

– Det ble en super forandring for meg. Bybanen har massevis av avganger, så jeg slipper å sjekke når den går. Jeg har merket at reisetiden til Haukeland er lik med Bybanen som med bussen, men det er jo en fordel at den ikke påvirkes av rushtrafikken.

Heldige med beliggenhet

Marianne bor i Fyllingsdalen sammen med sin samboer og to barn. Hun forteller at Fyllingsdalen er et veldig fint og barnevennlig sted å bo for den lille familien.

– Vi valgte Fyllingsdalen og så oss ikke tilbake. Det er både praktisk og deilig å ha alt i nærheten her. Vi har et godt kollektivtilbud rundt oss, og et stort kjøpesenter rett ved hovedterminalen. Heldigvis har vi også barnehagen 400 meter fra der vi bor, og matbutikk rett over veien. Det finnes gode fritidstilbud her, og samtidig er vi langt nok unna bykjernen til å slippe bråk og støy. Ja, vi blir nok boende her, tror jeg.

Grønnere by med Bybanen

– Byen vil omfavne
Bybanen når den
dekker hele byen

Interessen for byutvikling og kollektivtransport var grunnen til at Jimmy tok jobben i Bybanen. Dagen hans starter oftest med å håndtere avvik, og planlegge vedlikehold av spor og strømforsyning. Han skrev mastergrad om Bybanen i studietiden, og er en av dem som har vært med på reisen helt siden starten. Først som FDV-ansvarlig, nå som systemplanlegger.

●
Jimmy Schmincke
Systemplanlegger i Bybanen

– Ja, jeg har jobbet i Bybanen helt siden begynnelsen. Med kun seks ansatte, føltes det mer som en start up-bedrift på den tiden. Alle kjente alle, og alle gjorde alt. Men vi har kommet langt siden. Driften er mer profesjonalisert nå, og veksten vår har vært enorm.

– Hva tar mest tid for øyeblikket?

– Akkurat nå er det veldig hektisk hos oss. Prosjektet 'Sommervinduet', som er trafikkavviklingen til busstasjonen i sommer, tar mye tid. Det samme gjør arbeidet med linjen til Åsane. Men arbeidsdagen starter alltid med en gjennomgang av loggen for å sjekke hva som har skjedd siden sist. Om det har oppstått noen unormale hendelser, snakker jeg med operatøren for å finne ut hva som gikk galt.

Hovedområdet hans er operativ sikkerhet, og som systemplanlegger må Jimmy tenke stort og lite samtidig. Han ser stadig på hvordan ressursene kan utnyttes best mulig for å skape et tryggere og bedre reisetilbud – også i nye byggetrinn.

– Ja, vi har løst mange utfordringer i driftsettelse av linjen mot Fyllingsdalen dette året. Det gikk mye tid med til å planlegge, teste og øvekjøre for å sikre at alle puslespillbitene falt på plass. Men brukerne ble veldig fornøyde, og det er det viktigste. I tillegg fikk vi møtt på mange interessante læringspunkter som vi nå skal ta med oss videre, i neste byggetrinn ut mot Åsane.

Jimmy tar selv Bybanen hver dag, og forteller at det er vanskelig å legge fra seg 'jobb-blikket'.

– Som fast passasjer, kikker jeg alltid litt ekstra på holdeplassene og vogner mens jeg reiser, for å sjekke om alt ser riktig ut. Akkurat det går litt på automatikk nå, og ja, litt vanskelig å legge fra seg.

– Hvor tror du Bybanen er om fem år?

– Jeg var i Wien på tjenestereise og spurte en tilfeldig trikkepassasjer om det ville vært en mulighet å legge ned Wiens trikkesystem. Svaret jeg fikk var blankt nei for "trikken var en viktig del av byen". Det fikk meg til å tenke på at Bergen ikke har omfavnet Bybanen som en del av byen helt enda, nettopp fordi den ikke dekker hele byen. Men om fem år tror jeg vi med traseén til Åsane har favnet oss inn over et viktig område, som vil resultere i at de fleste tenker at det å bygge den videre ut blir en selvfølge. Og for hvert byggetrinn, kan enda flere kaste rutetabellen, og oppleve livet hvor man bare hopper på – og alltid kommer frem i tide. Det er målet.

Sømløs by med Bybanen

Verdisikring og
driftsstabilitet:
En applaus for
innsatsen i 2022!

Bybanen vokser i omfang, og kompleksitet. Antall reisende er rekordhøyt, og Bybanen har for lengst blitt ryggraden i Bergens bærekraftige mobilitetssystem.

●
Emil Eike
Styreleder, Bybanen AS

Bybanen er sentral i livene til alle som bor i Bergen by. Folk stoler på at banen sikrer reisebehovene de har, uansett hva formålet med reisen er. Økningen i antall reisende er et solid bevis på at Bybanen oppleves som forutsigbar, og det er en fundamental forutsetning for at kollektivtransport skal være attraktivt. Denne forutsigbarheten er ingen selvfølge, men et resultat av hardt arbeid og brennende engasjement hos alle de flotte folkene som jobber med Bybanen - hver eneste dag.

Driftsoperasjonen til Bybanen er i gang hele døgnet. Vi har svært dyktige medarbeidere som gjør sitt ytterste for å sikre driftsstabilitet.

Uansett vær- og føreforhold, uansett årstid og uansett tid på døgnet. De jobber dag og natt for å sikre de enorme verdiene som samfunnet har investert i å skape byens viktigste kollektivtilbud. Som styreleder i Bybanen AS ønsker jeg denne gangen å fremheve denne innsatsen. Den er kanskje ikke så synlig for alle de reisende som hopper på Bybanen hver dag. Men for alle oss andre som ser innsatsen som legges ned "bak kulissene", vet vi at dette arbeidet er verdig en stor applaus.

Takk for innsatsen i 2022, den var intet mindre enn fabelaktig!

Styrets beretning 2022

I 2022 fraktet Bybanen i Bergen over 19 millioner passasjerer, hvilket er flere enn i 2019, toppåret før pandemien startet. 2022 var også året hvor Norge åpnet opp igjen etter flere år med unntakstilstand som følge av covid-19 pandemien. Bybanen AS er definert som en "kritisk samfunnsfunksjon". Derfor har Skyss og Bybanen AS sørget for at Bybanen, gjennom hele pandemien, har vært tilgjengelig for de som trengte det og har dermed kjørt tilnærmet normal ruteproduksjon med noe lavere frekvens i rushtider og innstilte nattavganger i perioder hvor samfunnet har vært nedstengt. Derfor stod vi også klare til å ta imot alle passasjerer når samfunnet i løpet av 2022 gradvis åpnet opp igjen.

Bybanen AS sin fremste oppgave er å levere passasjertransport til Bergens befolkning. Dette gjør vi ved å kontinuerlig sørge for en tilgjengelig infrastruktur slik at vi kan kjøre bybane etter rutetabell fastsatt av Skyss. Den 21. november 2022 ble linje 2 fra Bergen sentrum til Fyllingsdalen åpnet. Med 8 nye holdeplasser og 9 km dobbeltspor, sørger vi for at enda flere kan reise med Bybanen.

Bybanen AS har i alle år levert en ruteproduksjon med høy punktlighet og regularitet. Dette jobber vi kontinuerlig med for å opprettholde, og hele tiden sørge for at Bybanen forsetter den suksesshistorien som har vart siden oppstarten i 2010. En ruteproduksjon med kvalitetstall som plasserer oss på topp i Europa.

I forbindelse med åpningen linje 2, ble 6 nye bybanevogner bestilt og skulle leveres innen april 2022. Men ettervirkningene etter pandemien samt krig i Europa har medført forsinkelser i forsyningskjedene og dermed i leveransen av nye bybanevogner. Som følge av både manglende

vogner og utfordringer med å stille nok vognførere, har vi dessverre i perioder etter åpning av linje 2 opplevd en nedgang i regulariteten som følge av flere innstilte turer. Dette har også medført at bybanevognene i produksjon har hatt svært mange passasjerer om bord og har for passasjerene gitt en dårligere reiseopplevelse. Dette har vedvart også inn i 2023. Bybanen AS har som mål å levere den gode reisen. Derfor har vi, sammen med vår operatør Tide, iverksatt flere tiltak for å bedre situasjonen.

Bybanen AS har også ansvar for drift og vedlikehold av kontaktledningsanlegget til trolley-bussene i Bergen. I april 2022 åpnet utvidelsen av trolley-anlegget til Laksevåg, som gir en trolleylinje i Bergen som går fra Birkelundstoppen til Lyngbø med batteridrift over Puddefjordsbroen. Dessverre måtte vi den 10. desember 2022 stenge trolley-anlegget på Laksevågsiden grunnet flere avdekkede feil i anlegget. I løpet av første kvartal 2023 ble alle kritiske feil utbedret og fra 1. mars 2023 har trolley-anlegget vært åpent og tilgjengelig for trolley-bussene.

Bybanen har siden oppstarten i 2010 vært en sentral del av klima- og miljøløsningen i Bergen og er ett direkte virkemiddel for å satse mer på klimavennlig kollektivtrafikk og dermed redusere biltrafikken i byen. Men selv om Bybanen er en bærekraftig transportløsning, har vi som innstilling at vi alltid kan bidra med mer. I forbindelse med oppdatering av strategien for Bybanen, vedtok derfor styret i februar 2022 en ny strategi hvor bærekraft er integrert i alle de strategiske ambisjonene til selskapet. Dette er en strategi hvor forretning og bærekraft forenes i samme strategi og hvor Bybanens bidrag til FNs bærekraftsmål er det overordnede målet for selskapet. Med mål om å være

det mest bærekraftige banesystemet i Europa, med økt fokus på sirkularitet og livssykluslignende næringer i vår verdikjede og netto null utslipp innen 2030, skal vi bidra til at Bergen blir en bedre by å bo i for alle. Derfor har vi også FNs bærekraftsmål nr. 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn, som vår ledestjerne. Vi skal bidra til å gjøre Bergen bærekraftig.

Bybanen AS er også omfattet av åpenhetsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme virksomhetens respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang på informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven pålegger blant annet virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger som skal redegjøres for i en rapport som legges frem. Redegjørelsen for 2022 finnes på Bybanen sine hjemmesider, men vil også følge som vedlegg til årsrapporten for 2022.

I likhet med 2021 er det også for 2022 utarbeidet en egen bærekraftsrapport, og som en del av bærekraftsarbeidet inneholder årsrapporten for 2022 også en taksonomirapport.

Organisering av Bybanen

Bybanen i Bergen er et viktig virkemiddel for å nå målsettingene om et trygt og effektivt kollektivtilbud i Bergen, samt at den bidrar til å redusere Bergens klimaavtrykk. Bybanen er en del av kollektivvisjonen i Miljøløftet og skal være ryggraden i kollektivtilbudet. Bybanen beveger Bergen mot en bedre fremtid.

Planlegging, bygging, drift og vedlikehold av Bybanen gjennomføres av flere organisatoriske enheter. Bybanen Utbygging, en prosjektorganisasjon i Vestland fylkeskommune (VLFK), prosjekterer og bygger Bybanen i Bergen. Bybanen AS er et aksjeselskap 100% eid av Vestland fylkeskommune og har ansvar for drift og forvaltning av ferdig bygget infrastruktur, Bybanen sitt vognmaterieell

Misjon

Bybanen beveger Bergen

Vi leverer den gode reisen gjennom attraktiv, smart og bærekraftig transport

Visjon

Bybanen skal være det mest bærekraftige banesystemet i Europa

Verdier

Tar ansvar

Bryr oss

Løser ting sammen

Tenker nytt

Skaper verdier

Ambisjoner

Vi leverer den gode reisen gjennom nytenkning og effektiv drift

Vi er en attraktiv og trygg arbeidsplass i kontinuerlig utvikling

Vi er en sentral del av klima- og miljøløsningen i Bergen

Vi sikrer forutsigbar og transparent drift basert på godt samarbeid

samt levering av passasjertransport til Skyss. Flere av selskapets oppgaver er konkurranseutsatt i henhold til lov om offentlige anskaffelser, bl.a. operatøravtale og vedlikehold av vognmateriell.

Høsten 2022 ble Keolis Norway AS, operatør på Bybanen, kjøpt opp av DSD AS som igjen eier Tide AS. Keolis Norway AS skiftet samtidig navn til Tide Buss og Bane AS. Operatør på Bybanen har ansvar for vognfremføring, trafikkledelse og vedlikehold av bybanevognene. Vedlikeholdet utføres av Stadler Norway AS på vegne av Tide Buss og Bane AS.

Vestland fylkeskommune garanterer Bybanen AS tilstrekkelige økonomiske rammer til vedlikehold og drift av Bybanens infrastruktur i samsvar med jernbaneloven, kravforskriften, samt andre aktuelle lover og forskrifter. Bybanen AS har tillatelse fra Statens Jernbanetilsyn om drift av infrastruktur og vedlikeholdsmateriell.

Selskapet er i overensstemmelse med gitte tillatelser og rammebetingelser ansvarlig for vedlikehold og oppgradering av banen, herunder spor, signal og telekommunikasjon, strømforsyning, kontaktledning, holdeplasser og driftsmateriell for vedlikehold.

Virksomheten i 2022

Sikkerhet og daglig drift som sikrer høy punktlighet og regularitet, samt eliminering av uønskede hendelser, vil alltid være de viktigste prioriteringene for Bybanen AS. Sammen med gode HMS-tiltak skal dette være med å gi gode passasjeropplevelser for de reisende og trygge arbeidsforhold for våre medarbeidere. Overtagelse av nye byggetrinn, både for trolley og bybane, idriftsettelse av linje 2 til Fyllingsdalen samt implementering av selskapets nye strategi har vært sentralt i arbeidet til Bybanen AS i 2022. Påvirkning av covid-19 pandemien var mindre i 2022, men nødvendige tiltak er blitt iverksatt iht. rutiner og retningslinjer utarbeidet i 2020.

I tråd med gjeldende strategi har det gjennom året også pågått flere utviklingsprosjekter, både knyttet til operasjonelle og administrative aktiviteter.

Dette skal være med å utvikle selskapet i riktig retning slik at eiers overordnede målsettinger nås. 11 nye medarbeidere har begynt i løpet av 2022. 5 driftsteknikere, 5 driftsingeniører og i august 2022 fikk Bybanen AS sin første lærer. Ved årsslutt hadde selskapet 43 medarbeidere.

I 2022 ble Bybanen AS sin hverdagsstandard – PULS, utarbeidet og implementert i organisasjonen. Sammen med våre verdier skal PULS guide oss i hvordan vi skal arbeide når vi er på vårt aller beste. PULS er akronymet for Planlegging, Utførelse, Læring og Samhandling.

Trafikkutvikling

Skyss har ansvar for billetter, passasjerinformasjon og ruteproduksjon av Bybanen.

I 2022 transporterte Bybanen totalt 19,1 millioner passasjerer, en økning på 0,5 millioner passasjerer sammenlignet med 2019, året før covid-19 pandemien. Sammenlignet med 2021 har det vært en økning på hele 5,24 millioner. Det er produsert 102,7 og 2,1 millioner passasjerkilometer på hhv. linje 1 og linje 2. Dette er en samlet økning på 34,6 millioner passasjerkilometer for 2022.

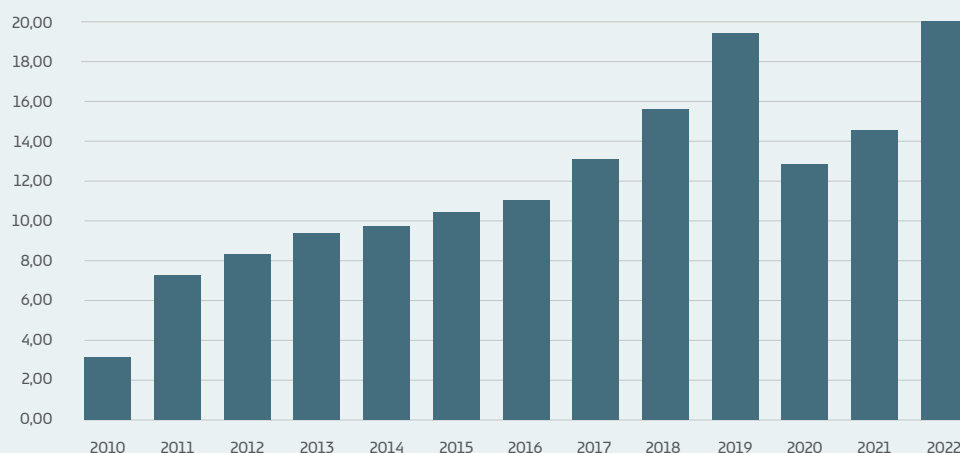
Av totalt 19,1 millioner påstigninger i 2022, fordelte disse seg med 18,6 millioner på linje 1 og 0,5 millioner på linje 2. Til sammenlikning var det 18,6 millioner passasjerer i 2019.

Ruteproduksjonen i 2022 ble gjennomført med en punktlighet på 99,38% og en regularitet på 98,09%. Innstilte turer som følge av vognmangel og førermangel har påvirket kvalitetstallene og selskapet har ikke vært fornøyd med nedgangen i punktlighet og regularitet. Sammen med operatør er det iverksatt flere tiltak for å bedre situasjonen og gjøre reiseopplevelsen til våre passasjerer enda bedre.

Det er kjørt ca. 2,3 millioner km med bybanevognene gjennom 2022. Med 28 vogner tilgjengelig er det da kjørt ca. 83 tusen km pr. vogn i gjennomsnitt. Sammenlignet med bransjetall (UITP – The

ANTALL PASSASJERER MILLIONER

Offisielle passasjertall for Bybanen siden oppstarten.

International Association of Public Transport) bringer dette Bybanen i øvre sjikt når det gjelder utnyttelse av vognparken. Totale driftskostnader pr vognkilometer var i 2022 kr 121, en økning på kr 16 sammenlignet med 2021. Økte strømkostnader samt oppbygging av organisasjonen for å møte nye vedlikeholdsaktiviteter som følge av linje 2 forklarer økningen i kostnader.

Sikkerhet og kvalitet

Overtagelse av nye byggetrinn, spesielt Bybanens linje 2 fra Kaigaten til Fyllingsdalen, har også for sikkerhets- og kvalitetsarbeidet i Bybanen hatt stort fokus. Bybanens trafikkregler (Bestemmelser for Sikker Trafikkavvikling) er oppdatert med å inneholde særegenheter ved nytt byggetrinn. I samarbeid med operatør og Statens Vegvesen har vi også klart å enes om et sett med felles rutiner for å sikre grensesnitt mellom banetunnel og gang-/sykkeltunnel gjennom Løvestakken. Nytt for dette byggetrinnet er også at røykventilasjoner vil sikres med to nyinnkjøpte "slokkeroboter" for å sikre brannvesenets tilkomst i tunnelen ved en

eventuell brann i en bybanevogn. "Slokkerobotene" er utplassert på Bergen hovedbrannstasjon og skal være tilgjengelig for Bybanen ved en hendelse.

Høsten 2022 gjennomførte Statens Jernbanetilsyn tilsyn av både Bybanen AS og Tide Buss og Bane AS. Resultatet var i stor grad positivt, men det ble utstedt to avvik. Avvikene som ble gitt er knyttet til at Bybanen AS ikke har rapportert hendelser der infrastruktur KAN ha en medvirkende årsak. Det understrekes at disse hendelsene har blitt rapportert til Statens jernbanetilsyn, men kun av Tide. Fremover vil både Bybanen AS og Tide rapportere på slike hendelser.

Fra 1. juli 2022 ble Sikringsforskriften gjeldende for trikk og forstadsbaner. Dette har medført at både Tide Buss og Bane AS og Bybanen AS nå må innføre et styringssystem for sikring mot f.eks terrorhendelser, i samarbeid med nasjonal jernbane. I likhet med Sporveien Trikken AS og Gråkallbanen i Trondheim, er Bybanen AS ikke enig i at sikringsforskriften også bør gjelde trikk og forstadsbaner. Dette begrunnes

med at alle trikkeselskapene har større fellestrekk med busselskapene som opererer langs samme trase enn med nasjonal jernbanevirksomhet. Som følge av dette har Bybanen AS sammen med Sporveien Trikken AS tatt Samferdselsdepartementet for retten for å få vedtaket kjent ugyldig.

I 2022 hadde vi flere enkelthendelser som gjorde at ikke alle sikkerhetsmålene til Bybanen AS ble nådd. Hendelsene som inntraff, hadde jevnt over små konsekvenser.

Det har også blitt jobbet med kvalitet i 2022. Det er høy aktivitet på avvikssystemet og samtidig høyt søkelys på implementering av nye styringsdokumenter i Landax, vårt kvalitetsstyringssystem.

Nye kontrakter og kontraktsoppfølging

Ved innkjøpsprosesser følger Bybanen AS lov om offentlige anskaffelser med forskrifter. Bybanen AS er underlagt forsyningsforskriften og dermed er terskelverdien for kunngjøring av anskaffelsen kontraktsverdier på 4,5 mill. kr for varer og tjenester. Kontrakter følges opp kontinuerlig for å sikre riktig leveranse. Det gjennomføres løpende kostnadskontroll og varelagerkontroll.

I 2022 signerte Bybanen AS følgende større kontrakter:

- Broinspeksjoner langs bybanelinjen. Avtale inngått med Multiconsult Norge AS.
- Bytte av slanger på veg- og skinnegående kjøretøy 904. Avtale inngått med HyCom Hydraulikk Competence AS.
- Kjøp av vaktbil VW ID4. Avtale inngått med Møller Bil AS.
- Kjøp av 4 varebiler Toyota Proace Electric. Avtale inngått med Jæger Automobil AS.
- Kjøp av sporvedlikeholdstjenester. Rammeavtale inngått med Baneservice AS.
- Inspeksjon av fjellskjæringer langs byggetrinn 1 og 2, samt Kokstad depot. Avtale inngått med Multiconsult Norge AS.
- Leieavtale for Kronstad stasjonsbygning. Avtale inngått med Bane NOR Eiendom AS.

Infrastruktur

Bybanen AS har i 2022 gjennomført en rekke tiltak knyttet til langsiktig verdibevaring og oppgraderinger. Sporet har blitt profilslipt og det er utført vedlikehold av Bybanens høyspentanlegg. Det er utført oppgraderinger av tunnelinntrengings-systemer for deler av anlegget. På depotanlegget og på anleggets delstrekning i Fyllingsdalen (linje 2) er det etablert varmekabelløsning som tiltak mot ising på kjøreledning. For trolley-anlegget har det blitt utført vedlikehold av høyspentanlegg og mindre ombygginger og tilpasninger av kontaktledningsanlegget.

Den digitale plattformen som fundament for tilstandsbasert- og prediktivt vedlikehold er videreutviklet. System for infrastrukturmålinger med måleutstyr montert på vognmateriell er videreutviklet.

Drift og vedlikehold av infrastruktur

Det er et overordnet mål for Bybanen AS å se vedlikehold i sammenheng med sikkerhet, helse og miljø. Banen skal for hele reisen fremstå og være et trygt og behagelig transportmiddel.

Driftsavdelingen i Bybanen AS, som utfører vedlikehold på infrastrukturen, ønsker gjennom daglig drift og fokus på preventivt vedlikehold å alltid holde banen i en slik stand at vi får så få klager eller feil som mulig. Alle jobber, både planlagte og akutte, blir registrert i selskapets FDV system (ISY JobTech) og kvitteres ut når jobbene er gjort.

Fagområdet Spor har flest periodiske jobber som bl.a. regelmessig skinnesliping, rengjøring og smøring av sporveksler, tømning av slamkummer, rillerens og faste inspeksjoner og kontroll av spor. I tillegg har en av medarbeiderne på spor funksjon som kjøretøyansvarlig for alle kjøretøy i selskapet. Fagområdet KL har ansvar for alt som berører kjøreledning, både på trolley-linjen og Bybanen. Vedlikehold av kjøreledningene samt likerettere (strømforsyning) langs banen er sentralt. Arbeidet er forbundet med risiko, da det arbeides med høy spenning. Det ble i 2021 igangsatt arbeid med

overordnet risikoanalyse for arbeid i likerettere. Arbeidet ble ferdigstilt i 2022. Mye av vedlikeholdet som skjer på kontaktledningsanlegget må utføres nattetid når banen ikke går. Dette området har derfor høy belastning grunnet nattarbeid.

Fagområdet Signal holder oversikt over alle signaler som er med på å styre eller informere ulike systemer. Bybanen er avhengig av. I tillegg til signalsystemene knyttet til fremføring av sporvogner er det bl.a. ulike systemer om bord i vognene, kamera langs banen, varmestyring av både holdeplasser og sporveksler som skal vedlikeholdes. De kritiske signalene som banesignal blir prioritert og antall feil her er få. Det har imidlertid vært en økning i antall feil som skyldes startproblemer på ny linje til Fyllingsdalen. Nytt driftsbygg med garderobefasiliteter samt 2 nye garasjeanlegg for Bybanen AS sine kjøretøy ble ferdigstilt og tatt i bruk sommeren 2022.

Beredskap

Bedriften har en døgkontinuerlig hjemmевaktordning som har ansvar for å gjennomføre nødvendige tiltak knyttet til driftsproblemer, hendelser eller andre situasjoner innenfor de områder som selskapet har forvaltningsansvar for. Den faste vaktbemanningen består av 3 fagvakter som hver dekker sitt fagområde innenfor spor, kjøreledning og signalanlegg. Vaktpersonell har vakt hver 5. uke.

Vognparken

Etter planen skulle vognparken til Bybanen bestå av 34 vogner av typen Variobahn med en lengde på 42 meter. Men som følge av ettervirkningene av covid-19 pandemien samt de uheldige virkningene krigen i Ukraina har fått, er 6 nye vogner forsinket og ikke levert før i 2023. Vognparken i 2022 har derfor bestått av 28 vogner.

Bybanen har en rekke driftsvogner for vedlikehold av infrastrukturen. Dette omfatter slipevogn med plog og avisingsutstyr (901) og de kombinerte vei- og skinnegående bilene; brannbil (902) som disponeres av Bergen brannvesen, kontaktledningsvogn (903), sporrengjøringsvogn (904) og lastebil med kran og avisingsutstyr (905). Disse vognene er essensielle

for rask respons ved planlagt og akutt innsats på sporet.

Driftsstabilitet og kundetilfredshet

Punktlighet og regularitet er viktige indikatorer for driftsstabilitet og kundetilfredshet. Punktlighet beregnes for gitte målepunkt på linjen basert på en toleranse på 15s/+3min. tidsavvik målt mot rutetabell. I denne beregningen tas det ikke hensyn til iverksatte tiltak for å redusere påvirkningen på punktlighet.

Beregnet punktlighet sett fra passasjerene for 2022 var på 99,38%. Dette er en nedgang på 0,37% og skyldes i stor grad noen oppstartsproblemer på linje 2.

Regularitet er et uttrykk for hvor mange av de planlagte turene som faktisk ble gjennomført i sin helhet, ved å telle andelen turer som er kansellerte/innstilte eller ikke fullførte. Regulariteten i 2022 er beregnet til 98,09%. Dette er en nedgang på hele 1,56% og langt unna måltallet på 99,5%. Bybanen AS er ikke fornøyd med regulariteten som i all hovedsak skyldes førermangel og forsinkelser i leveransen av nye vogner.

Det ble i 2022 gjennomført kundeundersøkelser som gav følgende resultat:

- Kjørestil 89/100
- Innvendig renhold 80,5/100
- Trygghet om bord 84,75/100
- Alt i alt fornøyd med turen 86,5/100

Som følge av covid-19 pandemien, ble det ikke gjennomført kundeundersøkelser i denne perioden.

Lokalisering

Bybanen AS holder til på Kokstad i Bergen, Kokstadflaten 59, samlokalisert med Tide Buss og Bane AS og Stadler Norway AS.

Samarbeid

Det har i 2022 vært jevnlig møter i flere samarbeidsfora både med Vestland fylkeskommune, Bergen kommune, Skyss, Bybanen Utbygging, operatør og øvrige leverandører. Samarbeidsforaene

er viktige for at Bybanens suksess og gode omdømme skal opprettholdes.

Helse, miljø og sikkerhet

Bedriften har avtale med Falck bedriftshelsetjeneste som oppfyller de krav som stilles i Jernbaneloven med tilhørende forskrifter. Gjennom året har de bistått oss i arbeidet med arbeidsmiljøet, samt gjennomført helseundersøkelser iht. kravforskriften i Jernbanelovgivningen.

Det er ikke registrert hendelser som har ført til fravær for virksomhetens medarbeidere i 2022. I tillegg er det enkelte mindre hendelser som ikke har ført til fravær.

Samlet sykefravær i 2022 var 5,2% totalt. Det er ikke rapportert om fravær som skyldes arbeidsrelaterte forhold.

Arbeidsmiljøutvalget har avholdt 4 møter i 2022. Faste saker knyttet til bl.a. fravær, HMS avvik & hendelser, og vernerunder er behandlet. Videre er saker knyttet til nye bygg, ombygging av kontorene i 2. etasje, oppfølging av arbeidsmiljøundersøkelsen, HMS opplæring og HMS relaterte kurs, ulike handlingsplaner og covid-19 situasjonen behandlet. PULS er fast agenda på møtene, og eventuelle tiltak er diskutert.

Likestilling og diskriminering

Bybanen AS jobber aktivt og målrettet for å skape ett godt og inkluderende arbeidsmiljø med særlig fokus på mangfold, likestilling og hindre diskriminering. Det er nedfelt i Bybanens HR politikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, og i selskapets lønnspolicy har vi nedfelt prinsipp om likebehandling av alle. Vi har ikke hatt noen saker knyttet til trakassering grunnet kjønn eller diskriminering i forbindelse med utvikling/forfremmelser i selskapet.

Pr. 31.12.2022 var det 43 medarbeidere i Bybanen AS hvor 19 % var kvinner. Til sammenligning var kvinneandelen 15% i 2021. Selskapets ledergruppe består av 6 personer hvorav 2 kvinner. Bybanen

AS jobber aktivt med å øke kvinneandelen i selskapet, spesielt blant våre driftsteknikere hvor vi oppfordrer kvinner til å søke. Selskapet har iverksatt flere tiltak som skal gjøre det mer attraktivt for kvinner å søke, med særlig fokus på et arbeidsmiljø bestående av mangfold og likestilling. I 2022 var aldersfordelingen i Bybanen AS slik at 53 % var over 50 år, 40 % var mellom 30 og 50 år, og 7 % under 30 år.

Lønnspolitikken i Bybanen AS er basert på bestemmelsene i hovedtariffavtalen (HTA), der kompetanse er det avgjørende. For driftspersonell reguleres lønn iht. en lønnsstige, noe som umuliggjør diskriminering. For annet personell ble det i 2022 gjort avstemminger for å sikre at avlønning er gjort i forhold til kompetanse og ansvar i stillingene.

Ytre miljø

Bybanen AS skal gjennomføre miljøvennlige og bærekraftige innkjøp og stiller miljøkrav til leverandører i forbindelse med anskaffelser av varer og tjenester. Innkjøpspraksisen skal bidra til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger. Ved innkjøp skal det vurderes i hvilken grad det enkelte innkjøp utgjør en miljøbelastning og hvordan hensyn til miljø og klima skal ivaretas.

Miljøkrav kan knytte seg til relevante tekniske egenskaper til produkt, returordninger, emballasje, miljøkvalitetssystem og rutiner. Motorkjøretøy og annet utstyr som benyttes i forbindelse med vedlikehold av Bybanens infrastruktur forurensar det ytre miljø. Både kjøretøy og utstyr er bygget etter krav om høy miljøstandard. Sett under ett er utslippene små og bidrar til vedlikehold av et miljøvennlig elektrisk sporvognsystem. Miljøgevinsten ved Bybanen er betydelig sammenlignet med et tradisjonelt buss system.

Skatte-, regnskaps- og selskapsmessige regler Bybanen AS er som aksjeselskap underlagt aksjeloven. Selskapet driver skatte- og avgiftspliktig virksomhet.

Styret har lagt til grunn at selskapets virksomhet følger de til enhver tid gjeldende regler for internprising av varer og tjenester overfor eier. Dette gjelder også overfor tredjepart. I henhold til, "Lov om revisjon" § 2.3, er det avholdt møte mellom selskapets styre og revisor uten at adm. direktør eller andre fra den daglige ledelsen var til stede.

I 2022 gikk Bybanen AS over til en ny inntektsmodell som er basert på vanlige forretningsmessige vilkår. Ny inntektsmodell er i tråd med bestemmelser både i aksjeloven, merverdiavgiftsloven og skatteloven. Den nye modellen baserer seg i større grad på prising av de faktiske tjenestene Bybanen AS leverer til sine kunder, primært Vestland fylkeskommune.

Styret og daglig leder i Bybanen AS er dekket av Vestland fylkeskommune sin styreansvarforsikring i KLP. Forsikringssummen er kr 50 mill. per skadetilfelle og per forsikringsår. Forsikringen dekker kontinuerlig betaling av saksomkostninger og det blir ikke trukket egenandel.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3 - 3 er forutsetning om fortsatt drift lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Redegjørelse for årsregnskapet

Selskapet hadde i 2022 totale inntekter på 291,1 mnok med et tilhørende årsresultat på 0,239 mnok. Sammenlignet med 2021 er inntektene økt med 45,1 mnok og årsresultatet redusert med 2,2 mnok. Økningen skyldes i hovedsak økte strømkostnader, åpning av linje 2 samt oppbygging av organisasjonen for å møte økte vedlikeholdsaktiviteter fremover.

Totalkapitalen pr. 31.12.2022 var 130,8 mnok, en økning på 32,6 mnok sammenlignet med 2021. Egenkapitalandelen var 16,1%, en reduksjon på 5,1 %-poeng fra 2021. Egenkapitalen anses forsvarlig i forhold til risiko ved og omfanget av virksomheten. Samlet kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var i 2022 på -6,7 mnok. Driftsresultatet utgjorde et underskudd på 0,3 mnok. Forskjellen på 6,4 mnok knytter seg til avskrivninger og endringer i andre

tidsavgrensningsposter, spesielt kundefordringer. Det ble i 2022 gjort investeringer i anleggsmidler for 6,6 mnok. Likviditetsbeholdningen pr. 31.12.2022 utgjorde 29,5 mnok, herav inntående på skattetrekkkonto med 2,1 mnok. Arbeidskapitalen pr. 31.12.2022, uttrykt som forskjellen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, var 10,4 mnok. Salg av vedlikeholdstjenester og passasjertrafikk, hovedsakelig til Vestland fylkeskommune, finansierer selskapets drift. Bybanen AS leverer driftstjenester til 3. part, men av mindre omfang.

Selskapets finansielle risiko anses som begrenset. Vestland fylkeskommune garanterer selskapet tilstrekkelig økonomiske rammer. Selskapet har ett langsiktig lån gitt av fylket til finansiering av driftsutstyr og andre operasjonelle investeringer. Lånet renteberegnes med markedsrente og nedbetales med årlige avdrag.

Etter hvert som bybaneanlegget utvides samt eksisterende linje blir eldre, øker forvaltningsoppgavene til Bybanen. Dette i forhold til løpende vedlikehold og verdibevaring av infrastruktur og vognmateriell. Det forventes derfor økt aktivitet i selskapet i årene fremover.

Styret mener at årsregnskapet for Bybanen AS gir et korrekt bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Styret foreslår at overskuddet for 2022 overføres til annen egenkapital med kr 238.939,-

Stor takk til bedriftens medarbeidere

Styret mener at prosesser og oppgaver i 2022 har blitt gjennomført på en svært god måte til tross for covid-19 situasjonen samt store oppgaver med overtagelse av nye byggetrinn og implementering av selskapets strategi. Medarbeiderne har som i tidligere år bidratt med engasjement og sterk motivasjon for at Bybanen skal bevege Bergen, i tråd med strategi og misjon. Styret takker alle for innsatsen i 2022.

Styrets sammensetning

Styrets medlemmer:

- Emil Eike, styrets leder
- Astrid Sørensen, styrets nestleder
- Øystein Skaar
- Jørund Vandvik
- Silja Ekeland Bjørkly
- Marianne Sæhle
- Sven-Olav Frimann Nilsen, ansatte valgt

Bergen 26. mai 2023

Emil Eike
Styreleder

Astrid Sørensen
Styrets nestleder

Øystein Skaar
Styremedlem

Marianne Sæhle
Styremedlem

Jørund Vandvik
Styremedlem

Silja Ekeland Bjørkly
Styremedlem

Sven-Olav Frimann Nilsen
Styremedlem

Adelheid Nes
Administrerende direktør

1.0

Bybanen AS - årsregnskap 2022 Resultatregnskap

NOTER	DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2022	2021
1	Salgsinntekt	279 053 088	232 464 714
1	Annen driftsinntekt	12 093 624	13 581 442
	Sum driftsinntekter	291 146 712	246 046 156
	Endring beholdn. varer under tilvirkn. og ferdigvarer	1 340 714	2 651 518
2, 4	Lønnskostnad	43 719 292	39 930 807
5	Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	4 133 471	3 608 190
2	Annen driftskostnad	242 243 028	196 924 918
	Sum driftskostnader	291 436 505	243 115 433
	Driftsresultat	-289 793	2 930 723
	FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER		
	Annen renteinntekt	962 076	405 097
	Annen finansinntekt	112 693	166 652
	Annen rentekostnad	337 435	239 221
	Annen finanskostnad	139 850	145 177
	Resultat av finansposter	597 484	187 351
	Ordinært resultat før skattekostnad	307 691	3 118 075
3	Skattekostnad på ordinært resultat	68 752	686 563
	Årsresultat	238 939	2 431 512
	OVERFØRINGER		
	Avsatt til annen egenkapital	238 939	2 431 512
	Sum overføringer	238 939	2 431 512

2.0

Bybanen AS - årsregnskap 2022
Balanse pr. 31. desember

NOTER	EIENDELER	2022	2021
	Anleggsmidler		
	Immaterielle eiendeler		
5	Konsesjoner, patenter, lisenser, varemerker o.l.	144 016	312 939
3	Utsatt skattefordel	6 223 407	3 946 229
	Sum immaterielle eiendeler	6 367 423	4 259 168
	Varige driftsmidler		
5	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	3 384 223	0
5	Maskiner og anlegg	11 577 420	14 223 708
5	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	6 476 045	4 578 294
	Sum varige driftsmidler	21 437 688	18 802 002
	Sum anleggsmidler	27 805 111	23 061 170
	Omløpsmidler		
6	Varer	6 739 726	5 089 940
	Fordringer		
11	Kundefordringer	65 557 426	25 624 049
	Andre kortsiktige fordringer	1 225 503	717 408
	Sum fordringer	66 782 930	26 341 457
7	Bankinnskudd, kontanter o.l.	29 457 622	43 757 044
	Sum omløpsmidler	102 980 278	75 188 441
	SUM EIENDELER	130 785 389	98 249 611

2.0

Bybanen AS - årsregnskap 2022
Balanse pr. 31. desember

NOTER	EGENKAPITAL OG GJELD	2022	2021
	Egenkapital		
	Innskutt egenkapital		
9	Aksjekapital	1 550 000	1 550 000
	Sum innskutt egenkapital	1 550 000	1 550 000
	Opptjent egenkapital		
	Annen egenkapital	19 491 199	19 252 260
	Sum opptjent egenkapital	19 491 199	19 252 260
8	Sum egenkapital	21 041 199	20 802 260
	Gjeld		
	Avsetning for forpliktelser		
4	Pensjonsforpliktelser	8 147 422	5 935 602
	Sum avsetning for forpliktelser	8 147 422	5 935 602
	Annen langsiktig gjeld		
10, 11	Øvrig langsiktig gjeld	9 000 000	10 000 000
	Sum annen langsiktig gjeld	9 000 000	10 000 000
	Kortsiktig gjeld		
11	Leverandørgjeld	45 622 388	24 789 847
3	Betalbar skatt	2 345 930	1 321 313
7	Skyldige offentlige avgifter	4 490 257	4 679 795
12	Annen kortsiktig gjeld	40 138 193	30 720 794
	Sum kortsiktig gjeld	92 596 768	61 511 749
	Sum gjeld	109 744 190	77 447 351
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	130 785 389	98 249 611

3.0

Bybanen AS - årsregnskap 2022 Kontantstrømoppstilling

NOTER	KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	2022	2021
	Ordinært resultat før skattekostnad	307 691	3 118 075
3	Periodens betalte skatt	-1 321 313	-4 240 984
5	Ordinære avskrivninger	4 133 471	3 608 190
	Endring i varelager, kundefordringer og leverandørgjeld	-20 750 622	-680 221
4	Forskjeller i pensjonsmidler/-forpliktelser	2 211 820	2 099 090
	Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	8 719 766	6 458 480
	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-6 699 187	10 362 630
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
5	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-6 600 234	-6 323 382
	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-6 600 234	-6 323 382
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
11	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-1 000 000	-1 000 000
	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-1 000 000	-1 000 000
	Netto endring i bankinnskudd, kontanter o.l.	-14 299 421	3 039 248
	Beholdning av bankinnskudd, kontanter o.l. pr. 01.01.	43 757 044	40 717 795
	Beholdning av bankinnskudd, kontanter o.l. pr. 31.12.	29 457 622	43 757 044

4.0

Bybanen AS - årsregnskap 2022 Noter til regnskap

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for øvrige foretak. Selskapet har tidligere vært et lite foretak, men oppfyller ikke lenger disse kravene, og har i 2014 gått over til å være et øvrig foretak.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anskaffelseskost vurderes etter FIFO- prinsippet. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp.

Gjenvinnbart beløp

er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere.

Regnskapsprinsipper forts.

Leasing / leieavtaler

En leieavtale skal klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold. Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjektet er gått over på leietaker skal leieavtalen klassifiseres som finansiell, og eiendeler og forpliktelser balanseføres. Øvrige leieavtaler er operasjonelle. For operasjonelle leieavtaler er leiekostnaden en driftskostnad som kostnadsføres løpende.

Pensjoner

Selskapet er medlem av Kommunens Sentralforbund og har tjenstepensjon iht. hovedtariffavtalen.

Ytelsesbaserte pensjonsordninger vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi.

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid.

Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger (aktuarielle gevinster og tap) under 10% av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året innregnes ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10%-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønns- og personalkostnader.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

4.1 & 4.2

Bybanen AS - årsregnskap 2022
Noter til regnskap

Note 1 – Salgsinntekter

Pr. virksomhetsområde:	2022	2021
Forvaltning av infrastruktur og sporvogner	94 194 591	92 068 306
Passasjertransport	179 676 572	138 828 211
Annet	17 275 550	15 149 639
Sum	291 146 712	246 046 156

Pr. geografisk marked:		
Vestland	291 146 712	246 046 156
Sum	291 146 712	246 046 156

Note 2 – Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

Lønnskostnad	2022	2021
Lønn	31 959 609	29 814 877
Arbeidsgiveravgift	5 114 454	4 699 014
Pensjonskostnader	5 333 097	4 314 161
Andre ytelser	1 312 132	1 102 754
Sum	43 719 292	39 930 807

Selskapet har i 2022 sysselsatt 35 årsverk.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 500 895	349 672
Pensjonskostnader	0	0
Annen godtgjørelse	0	0

Lån og sikkerhetsstillelser til ledende ansatte, tillitsvalgte og aksjeeiere m.v.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

4.2 & 4.3

Bybanen AS - årsregnskap 2022
Noter til regnskap

Honorar til revisor eks mva utgjør:	2022	2021
Lovpålagt revisjon	118 000	117 835
Regnskapsteknisk bistand	9 000	14 500
Skatterådgivning - teknisk oppsett av ligningspapirer	10 000	16 400
Sum	137 000	148 735

Note 3 – Skatt

Årets skattekostnad	2022	2021
Resultatført skatt på ordinært resultat:		
Betalbar skatt	2 345 930	1 321 313
Endring i utsatt skattefordel	-2 277 178	-634 750
Skattekostnad ordinært resultat	68 752	686 563

Skattepliktig inntekt:		
Ordinært resultat før skatt	307 691	3 118 075
Permanente forskjeller	4 815	2 662
Endring i midlertidige forskjeller	10 350 810	2 885 231
Skattepliktig inntekt	10 663 316	6 005 967

Betalbar skatt i balansen:		
Betalbar skatt på årets resultat	2 345 930	1 321 313
Sum betalbar skatt i balansen	2 345 930	1 321 313

Beregning av effektiv skattesats:		
Resultat før skatt	307 691	3 118 075
Beregnet skatt av resultat før skatt	67 692	685 976
Skatteeffekt av permanente forskjeller	1 059	586
Sum	68 751	686 562

Effektiv skattesats	22,3 %	22,0 %
---------------------	--------	--------

4.3

Bybanen AS - årsregnskap 2022 Noter til regnskap

Note 3 forts. – Skatt

Skatteeffekten av midlertidige forskjeller som har gitt opphav til utsatt skatt og utsatte skattefordeler, spesifisert på typer av midlertidige forskjeller.

	2022	2021	Endring
Varige driftsmidler	4 948 025	5 336 594	-388 569
Varebeholdning	-1 635 726	-1 635 726	0
Gevinst- og tapskonto	38 681	48 352	-9 671
Avsetninger mv	-23 491 771	-15 751 020	-7 740 750
Pensjonspremie/- forpliktelse	-8 147 422	-5 935 602	-2 211 820
Sum	-28 288 213	-17 937 402	-10 350 810
Grunnlag for utsatt skattefordel	-28 288 213	-17 937 402	-10 350 810
Utsatt skattefordel (22%)	-6 223 407	-3 946 229	-2 277 178

4.4

Bybanen AS - årsregnskap 2022 Noter til regnskap

Note 4 – Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Selskapet har pensjonsordning som omfatter alle selskapets ansatte. Pr. 31.12.2022 omfatter pensjonsordningen 44 aktive ansatte og 7 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsen er dekket gjennom Kommunal Landspensjons-kasse.

Selskapet endret i 2014 regnskapsprinsipp hvor netto pensjonsforpliktelse fra og med 2014 vises i balansen. Den beregnede pensjonsforpliktelsen pr. 1.1.2014 ble ført som en prinsippendring direkte mot egenkapitalen, årets endring i pensjonsforpliktelse føres som lønnskostnad.

	2022	2021
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 599 532	4 642 931
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	106 391	78 930
Avkastning på pensjonsmidler	-246 630	-311 271
Administrasjonskostnad/rentegaranti	181 030	125 335
Arbeidsgiveravgift	795 286	639 565
Netto pensjonskostnad (etter arbeidsgiveravgift)	6 435 609	5 175 490
Opptjente pensjonsforpliktelser	40 332 738	34 694 786
Beregnete pensjonsforpliktelser	40 332 738	34 694 786
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-30 630 000	-27 570 000
Arbeidsgiveravgift	1 368 086	1 004 595
Ikke resultatført virkning av estimatavvik inkl. arb.g.avgift	-2 923 402	-2 193 779
Netto pensjonsforpliktelse	8 147 422	5 935 602

Økonomiske forutsetninger:

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer. Estimatavvik som overstiger 10 % av det høyeste av beregnet pensjonsforpliktelse inklusiv arbeidsgiveravgift og pensjonsmidler, amortiseres over gjennomsnittlig gjenværende opptjenings tid.

4.5, 4.6 & 4.7

Bybanen AS - årsregnskap 2022
Noter til regnskap

Note 5 – Anleggsmidler

	Bygning og tomt	Driftsløsøre, inventar og kjøretøy	Arbeids- maskiner	Kontor- maskiner	Lisenser	Sum
Anskaffelseskost pr. 1.1.	0	19 358 195	25 126 264	1 331 950	496 100	46 312 509
Tilgang kjøpte driftsmidler	3 290 552	3 448 058	-168 800	30 424	0	6 600 234
Anskaffelseskost pr. 31.12.	3 290 552	22 806 253	24 957 464	1 362 374	496 100	52 912 744
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	17 498	12 300 966	17 547 513	1 112 977	352 084	31 331 039
Av- og nedskrivninger pr. 31.12.	17 498	12 300 966	17 547 513	1 112 977	352 084	31 331 039
Bokført verdi pr. 31.12.	3 273 054	10 505 287	7 409 951	249 397	144 016	21 581 705
Årets ordinære avskrivninger	17 498	1 340 016	2 477 489	129 544	168 923	4 133 471
Økonomisk levetid	0-25 år	3-10 år	5-15 år	3-5 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler						0
Balanseførte leieavtaler inkl. i anskaffelseskost						0

Note 6 – Varer

	2022	2021
Varelager (reservedeler)	6 739 726	5 089 940
Varer i kommisjon	0	0
Sum	6 739 726	5 089 940

Note 7 – Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) per 31.12.2022 er på kr 2.099.068.
Beløpet dekker skyldig skattetrekk per 31.12.2022.

4.8, 4.9 & 4.10

Bybanen AS - årsregnskap 2022
Noter til regnskap

Note 8 – Egenkapital

	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
EK pr. 31.12.2021	1 550 000	19 252 260	20 802 260
Årets endring i EK			
Årets resultat		238 939	238 939
EK pr. 31.12.2022	1 550 000	19 491 199	21 041 199

Note 9 – Aksjonærer

Aksjekapitalen i Bybanen AS består av en aksjeklasse:

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	1 000	1 550	1 550 000
Sum	1 000		1 550 000

Eierstruktur

Aksjonær i selskapet pr. 31.12. var:

	Antall	Eierandel	Stemmeandel
Vestland fylkeskommune	1 000	100,0 %	100,0 %
Totalt antall aksjer	1 000	100,0 %	100,0 %

Alle aksjer har like rettigheter i selskapet.

Note 10 – Fordringer og gjeld

Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	2022	2021
Vestland fylkeskommune	4 000 000	5 000 000

Selskapets gjeld til Vestland fylkeskommune renteberegnes.
I 2022 er det kostnadsført renter på kr 337.435.

4.11 & 4.12

Bybanen AS - årsregnskap 2022
Noter til regnskap

Note 11 – Mellomværende med eier

Fordringer	2022	2021
Kundefordringer	49 320 232	23 097 161
Gjeld		
Langsiktig gjeld	9 000 000	10 000 000
Sum	9 000 000	10 000 000

Langsiktig gjeld renteberegnes.
Vestland fylkeskommune eier 100 % av aksjene i Bybanen AS.

Note 12 – Annen kortsiktig gjeld

	2022	2021
Avsetning påløpte forpliktelser	12 174 631	11 167 601
Skyldig styrehonorar	284 168	311 070
Uopptjent inntekt	23 491 771	15 751 020
Skyldige feriepenger	3 768 068	3 301 541
Annen kortsiktig gjeld	419 555	189 561
Sum	40 138 193	30 720 794

Til generalforsamlingen i Bybanen AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Bybanen AS som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

© Deloitte AS

Registrert i Foretaksregisteret Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Penneo Dokumentnøkkel: C0PL0-07DCQ-J30KW-NTGMD-K7F26-Y4TEI

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil dekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Bergen, 26. mai 2023
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

Penneo Dokumentnøkkel: C0PL0-07DCQ-J3OKW-NTGMD-K7F26-Y4TEI

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Unni-Renate Moe

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5995-4-99839

IP: 51.174.xxx.xxx

2023-05-26 09:30:02 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: COPLO-07DCQ-J3OKW-NTGMD-K7F26-Y4TEI

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - **<https://penneo.com/validator>**

EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter

Om EUs taksonomi

EUs taksonomi er et klassifiseringssystem for å definere bærekraftige aktiviteter. Taksonomien er det første regelverket som etterstreber en felles norm for hva som defineres som bærekraftig. Formålet med EUs taksonomi er å gi investorer og andre interessenter informasjon om hvor stor andel av omsetning, investeringer og utgifter i et selskap som kan defineres som bærekraftig. Dette skal sikre at utgangspunktet for rapportering er likt for alle selskap og motvirke ubalansert eller upresis bærekraftsinformasjon (grønnvasking). Det er etablert noen formelle terskelverdier for å avgjøre hvilke selskaper som er omfattet:

Foretak av allmenn interesse med mer enn 500 ansatte og;
minst MNOK 320 i omsetning eller;
MNOK 160 i eiendeler.

Dette betyr at Bybanen AS formelt sett ikke er underlagt rapporteringskravene.

EU-taksonomien har følgende 6 klima – og miljømål:

- Begrensning av klimaendringer
- Klimatilpasning
- Bærekraftig bruk og vern av vann – og marine ressurser
- Omstilling til en sirkulær økonomi
- Forebygging og begrenning av forurensing
- Vern av biologisk mangfold og økosystemer

EU-taksonomien kan oppsummeres i fire trinn/faser:

- Kartlegge selskapets økonomiske aktiviteter mot de omtalte aktivitetene i forordningen (Eligibility).
- Vurdere samsvar med aktivitetenes tekniske screeningkriterier, herunder også samsvar

med de sosiale minstekravene for å avgjøre om aktiviteten er bærekraftig (Alignment).

- Koble finansiell data mot de økonomiske aktivitetene for å definere andel bærekraftige aktiviteter ved hjelp av tre nøkkeltall (CapEx, OpEx og Omsetning).
- Utforme rapportering i tråd med taksonomiens formkrav.

Taksonomiforordningen bygger på eksisterende EU-direktiver for å sikre sammenheng mellom regelverkene. Siden Norge ikke har gjennomført alle direktivene og har tilpasset andre gjennom EØS-avtalen, kan det medføre at enkelte kriterier er vanskelig å etterleve.

Bybanen AS sin taksonomirapportering

Siden vår forrige rapport har det skjedd mye. 01.01.2023 ble taksonomiforordningen gjennomført i norsk rett under "Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer" (Lov om bærekraftig finans). Siden innføringen av EU-taksonomien har det kun vært knyttet kriterier til miljømål 1 og 2. EU har nå kommunisert at miljømål 3-6 implementeres i taksonomiforordningen 01.01.2024. Denne innføringen vil også inkludere flere økonomiske aktiviteter enn tidligere.

Rapporteringskrav og frivillig rapportering

Bybanen AS har strategiske ambisjoner innen bærekraft, herunder å være den mest bærekraftige Bybanen i Europa. Vi anerkjenner EU-taksonomiens fundament og misjon. Bybanen AS støtter innføringen av et regelverk som vil fungere som en rettesnor for selskaper for å drifte/investere bærekraftig. Selv om Bybanen AS formelt ikke er underlagt

rapporteringskrav viderefører vi rapporteringen vi startet med i fjor. Vi har en ambisjon i Bybanen AS om å etterleve kriteriene i taksonomien gjennom vår drift og anerkjenner prosessen som kreves for å komme dit. I fjorårets rapport avgrenset vi omfattede aktiviteter til kjernedriften. I år har vi arbeidet aktivt med å gjøre en fullstendig kartlegging av de ulike omfattede aktivitetene (eligibility). Til neste år har vi en ambisjon om full gjennomgang av de tekniske screeningkriteriene tilknyttet de omfattede aktivitetene (alignment) og rapportering i tråd med forordningens formkrav. Dette medfører at Bybanen AS i år gjennomfører følgende rapportering:

Fullstendig oversikt over hvilke økonomiske aktiviteter Bybanen utfører som er omfattet av EU-taksonomien (eligibility). Identifikasjon av hvilken andel av Bybanens omsetning, OpEx og CapEx– alle for 2022, som er relatert til økonomiske aktiviteter som er omfattet av taksonomien.

Omfattede økonomiske aktiviteter i Bybanen AS

Bybanen AS har kun et drift-/forvaltningsansvar, dette påvirker hvilke økonomiske aktiviteter som er relevante. For å gjøre en komplett vurdering av hvilke av EU-taksonomiens økonomiske aktiviteter som er relevante har vi gjennomgått Bybanen AS sin verdikjede og kryssjekket denne med taksonomiens liste av aktiviteter. For å bedømme om en aktivitet er omfattet eller ikke har vi basert vurderingene på den enkelte økonomiske aktivitet sin beskrivelse. Denne gjennomgangen har resultert i følgende aktiviteter:

- 6.3 By- og forstadstransport, persontransport på vei
- 6.5 Transport med motorsykler, personbiler og lette nyttekjøretøy
- 6.6 Godstransport på vei
- 6.14 Infrastruktur for jernbane
- 6.15 Infrastruktur som muliggjør lavkarbontransport og kollektivtransport
- 7.2 Renovasjon av bygg

Nærmere beskrivelse av hver aktivitet og dens relevans for Bybanen AS

ID	Beskrivelse	Rasjonale
6.3	Kjøp, finansiering, leasing, utleie og drift av by- og forstadstransportkjøretøyer for person- og persontransport på vei.	Bybanen AS driver persontransport i Bergen med bruk av sporvogn og denne aktiviteten kvalifiserer til å bli vurdert som bærekraftig i samsvar med taksonomiforordningen.
6.5	Kjøp, finansiering, utleie, leasing og drift av kjøretøyer klassifisert som kategori M1, N1, begge faller inn under anvendelsesområdet for Europaparlamentets og rådets forordning (EF) nr. 715/2007, eller L (2- og 3-hjulet) kjøretøy og firehjulinger)	Bybanen AS har flere kjøretøyer som benyttes til persontransport av egne ansatte.
6.6	Kjøp, finansiering, leasing, utleie og drift av kjøretøy klassifisert som kategori N1, N2 eller N3 som faller inn under EURO VI, trinn E eller dets etterfølger, for godstransport på vei.	Bybanen AS har flere kjøretøyer som oppfyller beskrivelsen til aktiviteten som brukes i forbindelse med vårt forvaltningsoppdrag.

6.14	Bygging, modernisering, drift og vedlikehold av jernbaner og undergrunnsbaner samt broer og tunneler, stasjoner, terminaler, jernbanetjenester, sikkerhets- og trafikkstyringssystemer, inkludert levering av arkitekttjenester, ingeniørtjenester, tegningstjenester, bygningsinspeksjonstjenester og oppmålings- og kartleggingstjenester og lignende samt utførelse av fysisk, kjemisk og annen analytisk testing av alle typer materialer og produkter	Bybanen AS drifter og vedlikeholder et sporvognsystem som vurderes å sammenfalle med benevnelsen jernbane i taksonomiforordningen.
6.15	Bygging, modernisering, vedlikehold og drift av infrastruktur som er nødvendig for veitransport med nullutslipp, samt infrastruktur dedikert til omlasting, og infrastruktur som kreves for å drive bytransport	Bybanen AS anlegger og vedlikeholder strømførende infrastruktur for trolleybusslinjene i Bergen. Linjene muliggjør busstransport uten direkte utslipp av CO2.
7.2	Bygge- og anleggsarbeider eller forberedelse av disse	Bybanen AS har gjennomført rehabilitering/renovasjon av sine lokaler

Regnskapsprinsipper og nøkkelforutsetninger

Tall og nøkkeltall knyttet til henholdsvis omsetning, OpEx og CapEx i tabell 1, er beregnet med utgangspunkt i metoden som er beskrevet i delegert rettsakt (EU) 2021/2178 – Annex 1» pkt. 1.1.1, 1.1.2 og 1.1.3. Det er likelydende prinsippanvendelse i taksonomirapporteringen som i årsregnskapet. Dette er andre året Bybanen gjennomfører delvis taksonomirapportering. Taksonomien er stadig under utvikling og det har kommet en del avklaringer siden forrige rapport som gjør det enklere å gjennomføre vurderinger. Likevel er det viktig å presisere at selskapssystemer og rutiner tar tid å endre for å tilpasse seg, dette er noe vi vil ha fokus på fremover.

I de tilfeller hvor det ikke eksisterer disaggregerte finansielle størrelser som sammenfaller med de økonomiske aktivitetene, er det benyttet en metode for tilnærming eller estimering basert på fordelingsnøkkel eller tilsvarende. Fremover vil slike tilnærminger/estimeringer offentliggjøres i tråd med krav til kvalitativ informasjon nedfelt i taksonomiforordningen. I Bybanen AS vil vi jobbe med å øke kvaliteten på tilgjengelig data slik at det blir mindre behov for å gjøre estimeringer.

Omfattede aktiviteter – omsetning

Nøkkeltall relatert til omsetning består av andel omsetning knyttet til økonomiske aktiviteter som er omfattet av taksonomiforordningen (teller), dividert på total omsetning, herunder sum salgsinntekter og driftsinntekter (nevner). Inntektene som er tatt med i teller utgjør inntekter knyttet til Bybanedrift/passasjertransport, vedlikehold og forvaltning av Trolleylinjen og inntekter knyttet til vedlikehold og forvaltning av øvrig infrastruktur og sporvogner.

Omfattede aktiviteter – driftskostnader (OpEx)

Tall relatert til driftskostnader er ment å gi opplysninger om kostnader knyttet til oppfyllelsen av de taksonomirelaterte aktivitetene. Definisjonen av OpEx i taksonomien skiller seg fra tradisjonell regnskapsdefinisjon og har gjengitt noen enkeltpunkter som skal inkluderes:

- Forskning og utvikling
- Renovasjonstiltak for bygg
- Korttidsleie
- Vedlikehold og reparasjoner
- Andre direkte utgifter knyttet til daglig vedlikehold av eiendeler (eget foretak eller tredjepart)

Rapporteringskravene knyttet til driftskostnader, slik de fremgår av regelverket er utfordrende med tanke på praktisk gjennomføring. Vi har etter beste evne forsøkt å innhente informasjon fra regnskapet i tråd med kravene.

For Bybanen AS er kostnader som går til å operere Bybanen i daglig drift vurdert som ikke er omfattet. Det medfører at kostnader knyttet til operatøravtalen er klassifisert som ikke omfattet kostnader. Kostnader som medgår til forvaltning av den omfattede eiendelen er vurdert omfattet. Lønnskostnader er i sin helhet tatt med av denne grunn, og er allokert til vedlikehold av hhv. Bybane og Trolley, men en fordelingsnøkkel basert på omsetning. Avskrivninger er vurdert som ikke kvalifisert. Av andre driftskostnader, er kostnader til infrastruktur, vedlikehold og service tatt med. Videre er kostnader til kurs og opplæring inkludert. Øvrige driftskostnader, herunder regnskap, revisjon og annen administrasjon er inkludert i kategori for ikke omfattede kostnader.

Omfattede aktiviteter – investeringer (CapEx)

Opplysninger om investeringer er ment å dekke andel av årets investeringer som knytter seg til

aktiviteter omfattet av taksonomien og baserer seg på følgende regnskapsstandarder.

- IAS 16 – Eiendom, anlegg og utstyr paragraf 73, (e), punkt (i) og punkt (iii);
- IAS 38 – Immaterielle eiendeler paragraf 118, (e), punkt (i);
- IAS 40 – Investeringsseiendom, paragraf 76, punkt (a) og (b);
- IAS 40 – Investeringsseiendom, paragraf 79 (d), punkt (i) og (ii);
- IAS 41 – Landbruk, paragraf 50, punkt (b) og (e);
- IFRS 16 – Leieavtaler, paragraf 53, punkt (h).

KPIen er beregnet på følgende måte: Tilganger som er knyttet til taksonomirelaterte aktiviteter, eller som er planlagt benyttet til taksonomirelaterte aktiviteter er dividert på sum materielle og immaterielle tilganger som har funnet sted i regnskapsåret. Avskrivning, nedskrivning og endring i måling er ikke hensyntatt i nevneren.

Øk.id	Aktivitet	Eligibility Bybanen AS					
		CapEx		OpEx		Omsetning	
		TNOK	%	TNOK	%	TNOK	%
6.3	By- og forstadstransport, persontransport på vei	-	0,00 %	177 218	60,81 %	179 677	61,71 %
6.5	Transport med motorsykler, personbiler og lette nyttekjøretøyer	2 125	23,94 %	1 381	0,47 %	-	0,00 %
6.6	Godstransporttjenester på vei	62	0,70 %	-	0,00 %	-	0,00 %
6.14	Infrastruktur for jernbanetransport	1 407	15,85 %	49 315	16,92 %	96 576	33,17 %
6.15	Infrastruktur som muliggjør lavkarbonveitransport og kollektivtransport	-	0,00 %	2 036	0,70 %	3 885	1,33 %
7.2	Renovasjon av bygg	3 291	37,07 %	-	0,00 %	-	0,00 %
		3 595	77,56 %	229 950	78,90 %	280 137	96,22 %

I tabellen over er kun anskaffelser (før avskrivning og nedskrivning) i lisenser og kontorutstyr vurdert å være omfattede eiendeler.

Vogner er eid av fylkeskommunen og tilganger knyttet til disse er ikke reflektert i Bybanen AS sin rapportering.

Rapportering for 2023

I taksonomiforordningen stilles det krav til tre kriterier som må oppfylles for at en aktivitet skal anses som miljømessig bærekraftig:

- Aktiviteten må bidra vesentlig til minst ett klima-/miljømål (substantial contribution). Samtidig kan ikke aktiviteten gjøre vesentlig skade på noen av de andre målene («do-no-significant-harm»)
- Aktiviteten må oppfylle minimumsvilkår for sosial bærekraft (minimum social safeguards) som omhandler:
 - Menneskerettigheter
 - Skatt
 - Korrupsjon
 - Rettferdig konkurranse

Bybanen AS er omfattet av kravene i åpenhetsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022. Åpenhetsloven er et godt utgangspunkt for å sikre etterlevelse av minimumskravene til menneskerettigheter i taksonomien. Vi vil gjennomgå våre prosedyrer/policyer for å sikre at vi samsvarer med samtlige av taksonomiens fokusområder innen sosial bærekraft.

Vi har arbeidet videre med taksonimirapportering i løpet av 2022. Vi hadde en ambisjon om å være kommet lenger med vurdering av de tekniske screeningkriteriene, men på grunn av blant annet kapasitetsutfordringer har vi heller valgt å fokusere på å kvalitetssikre arbeidet og systemene. For FY23 har vi en konkret ambisjon om å gjennomføre alignmentvurderinger for våre omfattede aktiviteter.

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2022

1. Redegjøringsplikt etter åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang på informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven gjelder for større virksomheter og Bybanen AS er omfattet av lovens definisjon av større virksomheter, både når det gjelder salgsinntekt og balansesum.

Loven pålegger blant annet virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger som skal redegjøres for i en rapport som legges frem.

Loven krever at redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene minst inneholder:

- a) en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- b) opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- c) opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene.

Denne redegjørelsen er etter lovens krav gjort lett tilgjengelig på våre nettsider og det er i årsberetningen henvist til hvor informasjon er

å finne, se Styrets årsberetning, årsrapporten 2022 side 2. Redegjørelsen er underskrevet i tråd med reglene i regnskapsloven § 3-5, av samtlige styremedlemmer og daglig leder.

Dokumentet vil oppdateres og offentliggjøres årlig innen 30. juni. Det vil også oppdateres ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger.

2. Om Bybanen AS

Bybanen AS ble etablert i 2009 og er heleid av Vestland fylkeskommune. Selskapet har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av infrastruktur til Bybanen i Bergen og trolleybussen, samt passasjertransporttjenester for Bybanen til Vestland fylkeskommune v/Skyss.

Ved utgangen av 2022 var det 43 ansatte. Av disse arbeider 24 personer på driftsavdelingen, 9 personer i teknisk avdeling, og 4 personer i avdeling passasjertransport. Administrasjonen består av til sammen 6 personer fordelt på områdene ledelse, økonomi, HR, juridisk og sikkerhet.

Infrastrukturen og vognmateriell inkluderer pt. følgende:

- 19,9 km dobbeltspor mellom Bergen sentrum (Byparken) og Flesland flyplass, linje 1, og 8.83 km dobbeltspor mellom sentrum (Kaigaten) og Fyllingsdalen, linje 2
- 27 holdeplasser (linje 1) og 9 holdeplasser (linje 2), inkluderte installasjoner / møblering
- Strømforsyning (kontaktledning og likeretterstasjoner)
- Overvåkingssystemer
- 34 sporvogner
- Driftskjøretøy

For mer informasjon om Bybanen AS vises det til følgende nettadresse: www.bybanen.no

3. Aktsomhetsvurderinger i egen drift og leverandørkjede

3.1 Om aktsomhetsvurderinger

Aktsomhetsvurderingene skal sikre at alle selskaper som omfattes av åpenhetsloven har en bevisst holdning til mulige brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold hos sine forretningsforbindelser. Dette omfatter leverandører, samarbeidspartnere, og andre faste forbindelser.

Aktsomhetsvurderingene følger OECD sin modell for slike vurderinger. Det vil si at vi skal gjennomføre alle de seks stegene som vises i denne modellen:

Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse og art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av,-og sannsynligheten

for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

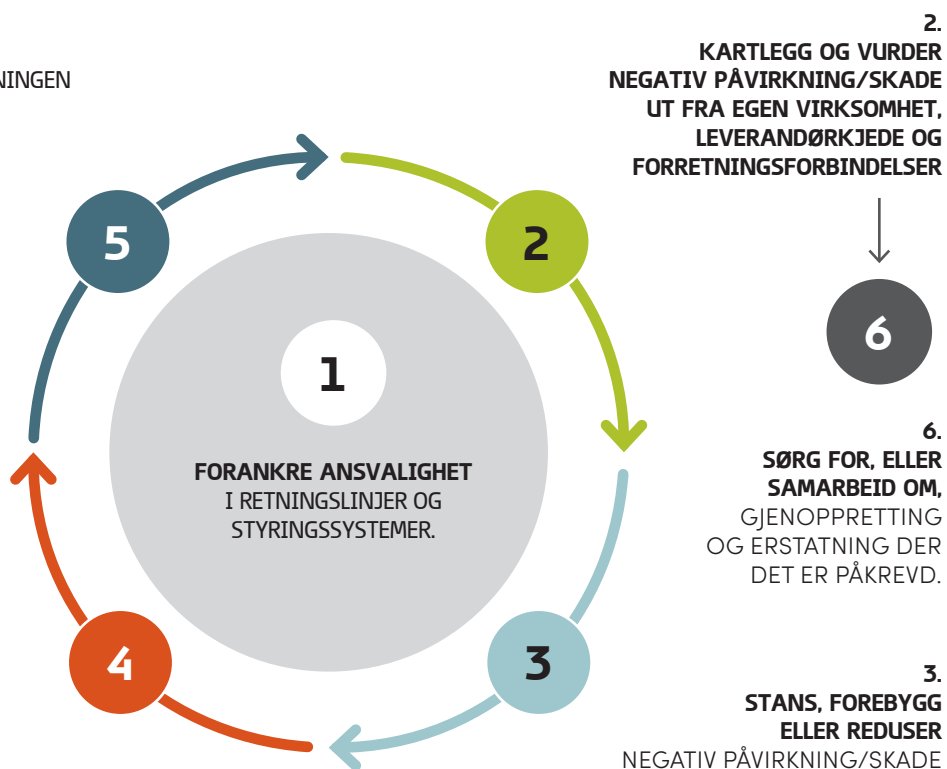
3.2. Våre verdier, forankring av ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer

Vår misjon er at Bybanen beveger Bergen, at vi leverer den gode reisen gjennom attraktiv, smart og bærekraftig transport til Bergens befolkning. Vår visjon er at vi skal være det mest bærekraftige banesystemet i Europa – gjennom å leve våre verdier, skaper vi verdi for samfunnet.

I samsvar med verdiene våre skal vi tenke og opptre etisk i alt vi gjør. Bybanen AS respekterer og fremmer FNs grunnleggende menneskerettigheter og ILO sine kjernekonvensjoner. Bybanen skal også arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å oppfylle kravene i likestillings og diskrimineringsloven, for å fremme likestilling og forebygge diskriminering og trakassering på arbeidsplassen.

5. KOMMUNISER HVORDAN PÅVIRKNINGEN ER HÅNDTERT.

4. OVERVÅK GJENNOMFØRING OG RESULTATER.

Det er etablert følgende rutiner, retningslinjer og systemer som er relevante i vårt arbeid med å fremme grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold både i vår virksomhet og verdikjede, og å kunne håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser:

- Etiske retningslinjer
- Rutine for varslings
- Rutine for rapportering og håndtering av uønskede hendelser, avvik og forbedringsforslag
- HMS-håndbok for å bidra til å øke sikkerheten på arbeidsplassen, den gjelder for ansatte og andre som utfører arbeid på Bybanens anlegg.
- System og rutiner for sikkerhetsstyring ihht. jernbaneregelverk som skal bidra til å unngå alvorlige ulykker med tap eller skade på liv og helse for våre kunder, tredje personer og egne ansatte.
- Policy for seniorpolitikk
- Tilknyttet bedriftshelsetjeneste
- Retningslinje for organisering av nattarbeid
- Prosedyre for innkjøp og anskaffelser
- Prosedyre for leverandøroppfølging
- Rutine for oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører

I tillegg er det for arbeidet med ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i verdikjeden, implementert kontraktsbestemmelser som skal bidra til å kunne følge opp relevante krav. Vi krever at leverandørene skal respektere grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og skal unngå å medvirke til noen form for brudd på menneskerettighetene. Leverandøren skal ha rutiner for å sikre etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Slike kontraktsbestemmelser implementeres i alle nye kontrakter hvor det vurderes som hensiktsmessig, basert på kontraktsverdi og type anskaffelse, dvs. risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i verdikjeden.

Oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår er for offentlige virksomheter, som Bybanen AS, også

nedfelt i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Alle kontrakter som omfattes av forskriften følges opp slik vi anser det som mest hensiktsmessig. Egenerklæring om lønns- og arbeidsvilkår innhentes fra leverandør og videre oppfølging vurderes basert på risikovurdering. Etter at åpenhetsloven trådte i kraft vil en større andel av våre kontrakter underlegges kontroll med lønns- og arbeidsvilkår basert på risikovurdering.

Oppfølging knyttet til åpenhetsloven er relativt ressurskrevende og arbeidet vil fremover bli organisert slik at en ressurs i virksomheten vil ha det totale oppfølgingsansvar sammen med annet arbeid knyttet til bærekraft.

3.3. Risikovurdering og kartlegging av negativ påvirkning/skade

For virksomheten gjelder et strengt jernbaneregelverk for ivaretagelse av sikkerhet for både ansatte og publikum og andre som utfører arbeid langs traseen. Bybanens styringssystem ivaretar sikkerhetskravene. Statens jernbanetilsyn har revisjonsmyndighet og gjennomfører regelmessige revisjoner av virksomheten.

Det gjennomføres regelmessig kartlegging av arbeidsmiljø gjennom undersøkelser og samarbeid med vernetjeneste og tillitsvalgte og det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler med ansatte. I tillegg til fokus på sikkerhet ved arbeid på baneinfrastruktur, er det fokus på arbeidsbelastninger i forbindelse med vaktordning og nattarbeid og arbeid planlegges og tilrettelegges på mest hensiktsmessig måte. Det gjennomføres jevnlig risikovurderinger knyttet til HMS innenfor sentrale arbeidsområder.

Når det gjelder virksomhetens leverandører og forretningspartnere er det gjort en overordnet analyse og risikovurdering basert på Transparency International Corruption perceptions index 2021, samt DFØs høyrisikoliste for produkter. Basert på risikovurdering og vurdering av virksomhetens største innsatsfaktorer er det plukket ut 4 kategorier for nærmere analyse: Metall, IKT-produkter, konfliktmineraler og kjøretøy. Et utvalg leverandører er valgt ut innenfor de nevnte

kategoriene for videre oppfølging i 2023 for eventuelt å avdekke negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser for menneskerettigheter og arbeidsforhold.

I tillegg vil alle nye kontrakter som omfattes av forskrift om lønns- og arbeidsforhold i offentlige kontrakter følges opp på hensiktsmessig måte når det gjelder kontroll av lønns- og arbeidsvilkår, i tillegg til tidligere inngåtte kontrakter.

3.3. Tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger

I egen virksomhet er den største risikoen for negative påvirkninger og konsekvenser knyttet til ansattes sikkerhet og helse i forbindelse med arbeid på- eller ved infrastrukturen til Bybanen eller trolleybuss, f.eks. arbeid i høyden (strøm/kontaktledningsarbeid) og ellers fare for klemeskader, fall etc.

Det arbeides systematisk i samarbeid med ansatte, det gjennomføres risikovurderinger og avviksoppfølging i tråd med HMS-rutiner for å hindre at slike skader skal oppstå.

I leverandørkjeden vil vi, basert på oppfølging av utvalgte leverandører, følge opp eventuelle funn i samarbeid med den aktuelle leverandør for å finne den beste måte for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser for menneskerettigheter og arbeidsforhold, eventuelt sørge for erstatning der dette er påkrevd. Det vil også bli vurdert om samarbeid med andre virksomheter som er underlagt åpenhetsloven kan være hensiktsmessig og effektivt for å kunne iverksette nødvendige tiltak.

Internt i virksomheten følges eventuelle brudd på regelverk eller retningslinjer opp i selskapets kvalitetssystem. Det er gode rutiner for registrering av avvik og oppfølging.

4. Kontakt

For spørsmål om denne redegjørelsen kan juridisk fagleder kontaktes på følgende e-post: karina.storksen@bybanen.no.

bybanen
BERGEN LIGHT RAIL

